

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARSS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NOVOTNY ERNŐ.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetések s a reklámok a kiadói hivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA R. T.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér

Nyitneri közlemények garmond soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk összeköttetésben levő hird. irodák arrendményben részesülnek.

Agrár-mozgalmak.

A folyó hó 19-én tartandó törvényhatósági közgyűlés tárgysorozatának egyik szerény pontjaként húzódik meg Temesvármegye átirata s Balkán-államokkal kötött vám és kereskedelmi szerződés tárgyában, melynek célja az, hogy a balkáni államok nyers termékei, különösen az őstermelés által produkált termékek: vágómarha, sertés, buza stb. behozatala megnehezítessék, legalább is az eddigi állapot fenntartásáig. Kapóra jött éppen a balkáni kereskedő bojkott mozgalma, amely viszont a mi ipartermékeinket akarta bojkottálni. Ezt tehát olyan retorzió volna. Temesvármegye átiratát megküldötte az összes törvényhatóságoknak pártolás és hasonló tartalmu felirat intézése végett.

Kétségtelenül nagy érdeke az agráriusoknak, hogy a külföldről beözönlő termékek le ne nyomják a hazai termények árát, lévén az ország lakosságának túlnyomó része őstermelő, akik terményeiket minél jobb áron óhajtának értékesíteni. Nekünk még mindig külföldre kell szánitanunk a őstermékek értékesítésénél, mivel a statisztika bizonyosága szerint nyers terményeink túlnyomó részét külföldön dolgozzák fel s úgy kerül vissza hozzánk, mert hazai iparunk még oly fejletlen, hogy nem képes a saját termékeinket feldolgozni. Ha már most ennek tetejébe beeresztjük a szomszéd államok őstermékeit, akkor az amugy is alacsony árak s a magas előállítási költség mellett tönkretesszük az őstermelő gazdákat.

És csodálatos, az agrármozgalomnak lehevesebb ellenzői maguk az iparosok és kereskedők, akik, a mai különösen az élelmi szerekben előállított nagy drágaságot, az agráriusok mozgalmanak tulajdonítják, pedig hát mindkét részen meg kellene fontolni azt, hogy az agrárérdekek oly szoros konnakszusban vannak az ipar és kereskedelmi érdekekkel, hogy egymás nélkül el sem lehetnek, mert mindnyájan tudjuk azt, hogy Magyarország nagyja és gazdagja csak akkor lehet, ha azok a nyers anyagok, melyeket termel, idebent nyernek feldolgozást és elfogyasztást, s megszűnik az az anomália, hogy nyers terményekben olcsó áron csinálunk vásárt külfölddel s feldolgozott állapotban sokszor tízszeres áron hozzák vissza.

Abból a közel 1000 millionyi behozatalból 70—75 % tisztán munkabérekre esik, elképzelhető tehát, ha a rettenetesen nagy összegnek csak fele is magyar honos, magyar munkásoknak birtokába jutna, mennyivel nagyobb

lenne azok fogyasztási képessége, mennyivel több liszt, hús, zöldség fogyna el az országon belül. Elérkezne mindjárt az az idő, amikor nyers terményeikkel nem volnánk ráutalva a külföldre, mert ideben nyernének azok piacot s elfogyasztást, elérkezne a külön vámterület ideje is, amikor nyugodtan mehetnének abba bele, mert kiviteli feleslegünk semmi vagy csak jelentéktelen lenne.

Valóban megfoghatatlan az, hogy nekünk agrikulturnak államnak nemcsak a szorosabb értelmében gyár ipari behozatalunk mily óriási, de nyers terményekben is milyen jelentékeny. Gyümölcsből s gyümölcskonzervekből 34 millió értékűt hozunk be, pedig kitűnő gyümölcsöket te melünk Kecskeméten, Rimaszombatban, kitűnő gyümölcskonzerváló gyáraink is vannak. Hantoló malmaink borsosükségletük 98-6%-át külföldről szerzik be, a kölesnek 83 1%-a külföldről kerül hozzánk, borból 15 millió korona árát, szénből 15 millió méterházát, sertésárut 28 millió korona értéket hozunk be, sőt karácsony hetében legalább 25,000 darab szárazon koppasztott stájer káppan szokott a magyar emberek asztalára kerülni. Arról, még jobb nem is beszélünk, hogy gépekért, vászonneműekért, ruháknéműekért különösen pedig női pipercikkéért mily óriási összegek mennek külföldre, holott, ha léteznek is ilyen anyagokat készítő gyárak az országban, azok terményeiket nem képesek itt értékesíteni, hanem előbb kénytelenek azt elvinni külföldre, hogy azután az ottani gyáros azt nagy haszonnal hozza vissza. Egy magyarországi kefégyáros kitűnő minőségű keféket készít, anyagát Londonba viszi ki s egy ottani gyár cége alatt hozza vissza s adja el — természetesen kétszeres áron.

S miért van ez így? Mert mi magyarok vagy nem tudjuk fölfogni helyzetünket, a magyar ipar terjedésének jelentőségét vagy csak alhazafiság van bennünk. Nálunk a hazafiság nagyhangon való politizálásban nyilvánul, amiből aztán senkinek semmitéle haszna nincsen, nem pedig közgazdasági helyzetünk tanulmányozásában és ösmertében, amely ösmertetek pedig parancsolólag kiáltják, hogy minden magyar embernek csak magyar ipari terméket szabad használnia. Az egyénnek nem szabad annyira önzőnek lenni, hogy csak saját személyére gondoljon, s egyébbel se törődjön, ha jól megy a sorsa. Egy családnak kell tekintenie az egész magyar nemzetet s szívvél-lellyel arra kell törekednie, hogy ezen család minden tagjának jó sorsa legyen,

mert csak így melegedik, gyarapodik, gazdagszik az egész tűzhely. Ennek pedig multhatatlan kelléke, hogy egyrészt a földművelő sokat termeljen s azt jól értékesítse, másrészt pedig, hogy ne sok pénzt áldozzon ipari termékekért a külföldnek, hanem, hogy az a pénz is ideben maradjon az országban, emelve annak fogyasztó képességét és az egésznek vagyonosodását.

A magyar gazdák, ha csupán egyedül és kizárólag a saját érdekeiket nézik, amellet semmitéle tekintettel nincsenek a magyar ipar, fontosságára, a mely nélkül kereskedelmünk sem tud az idegen gyámság alul felszabadulni. A gazdáknak kell megteremteni a magyar ipart sőt nagy gazdáinknak közre kell működni anyagi segítséggel is az ipar fejlesztésében. Hogy kell termelni, hogy a magyar ipar megtalálja mindazt a cikket idehaza, amire szüksége van.

Semmitéle értelme nincs annak, ha mi csupán az őstermének árának védelmére szövetkezünk, ellenben az ipart pártfogás nélkül kiszolgáltatjuk az idegennek, mert bármily jól fizessék meg is ami őstermékeinket, annyival drágábban kell fizetnünk a behozott iparcikkéket s így a haszon mindenképen külföldre vándorol.

Az agrármozgalmak vezetőinek be kell tehát látniok a magyar ipar fontosságát is, mert enélkül úgy sem ér semmit az egész mozgalom, amely egyik oldalon mindig elégtelenséget és békétlenséget fog szülni.

A szabadban való nevelés.

Az, aki a társadalom kebelén élő egyének érzelmi világát figyeli, látja, hogy ez az érzelmi világ koránt sincs összhangban az értelemmel és az akaratval. Az egyének lelki megnyilvánulásai többé-kevésbé fásultak. Hiányzik az enyhesség, a légsyág, a derű, a melegség, mely az egyén szubjektív boldogulásához szükséges. A gyors, lázas munka, melyben a tanuló nap-nap után részesül, csökkenti, nyírálja a gyermek *életlani káprázatait*; az üres szó pedig *érzelmeit*. Találkozunk, még pedig lépten nyomon 17-20 éves ifjakkal, akik már magukon hordják a *koráreltség* bélyegét. A gyermek-és az ifjúkor jellemzői: a játék, a tréfa, a mese, a vigság, a derű, stb. nemsokára csak hirmondója lesz a boldog ifju kornak. A gyermek és az ifju mindinkább *idegenkedik a természettől*. Látjuk, hogy az intelligens osztályba tartozó ifjuság zöme, alolyt, hogy a természet idegerősítő, idegfelfrító sugesztőjét minél gyakrabban felkeresné inkább fűsős kávéházakban, vagy affélékben keres szórakozást, elszigazott idegei számára tüdű-

lést. Oly élvezetek után törtetnek, melyek kábító narkotikus s pillanatnyi hatást okozó jelleggel bírnak. Jelszavuk: Rövid az élet . . . evés! élvezzünk! Elfeledik, hogy az annyira rövid életet még jobban rövidítik az elkövetett élvezetek által.

A fejlődés lényegében véve nem egyéb, mint bizonyos anyagbeli s jelenségbeli s időbeli változások sorozata.

A természetben ezek a változások *sokkal lassabban peregnék le, mint a nevelésben a mesterségesen* miliónben. A mostani nevelés nem elégszik meg a természet lassú változásaival, különböző eszközökkel gyorsítja a természetes nevelés változatait, melyek kénytelen-kelletlenek *gyorsabb ütemű* mederben folyni. A gyermek *észbelileg elég hamar érkei*, rövidebb a szellemi és a fizikai korhatára. Mert minél lassabban fejlődik valami, *vagy valaki, annál hosszabb a korhatár*; fizikai, szellemi s munkaképessége. Az ember lelki megnyilatkozása nem más, mint a *külső világ folytonos* suggestiója. Amilyen a környezet, olyanná válik a lélek is. Azonban az embernevelés csak akkor lehet helyes, *hogyha nemcsak a mesterséges, hanem a természetes miliónból táplálkozik.*

Honnan van az, hogy manapság az idegesség ijeszti módon terjed? Azok csak a természettől való elpártolásban gyökereznek. Erre azt vehetné valaki, hogy hisz az idegesség csak a városok betegsége, a falusi ember mentes tőle. Igaz, de a falusi egyén lelkében is akadunk hibákra, melyek a természetes suggestiók mellőzésétől erednek. A falusi egyén eleget mozog a természet ölében, de mivelhogy nem volt alkalmá, módja arra, hogy a természet ölében felülethető széppel megismerkedjék, közönyös iránta. Nem talál örömet a munkában, a munka *esztetikája* nem is érvényesülhet nála. Csak azért dolgozik, hogy megkereshesse mindennapi kenyerét.

Az örömet, a boldogságot másutt, rendszerint az *alkoholban* keresi.

Példát vehetnénk a régi görög nevelésből.

Folyt. köv.

T A R C A.

Az asszony.

Irta: Ferenczy Paula

Minden kornak, minden századnak megvan a megbélyegző eszménye és örülete. Nagyszerű harcok, komédiák, felséges bukások, — mindannyi hatalmas tradíció, történelmünk lapjain.

A huszadik század, szociális forradalma: a humanizmus! Az asszony!

Századok előtt felszabadították a rabszolgát állati tespedéséből; a jobbágyaságot eltörölték; — megindult a reakció minden rabbielines ellen; — hadat üzent a reformált világ az individualizmus lapos maradiságának. Egyenlőség! — Ez lett a jelszó. A politikai és társadalmi élet újjá formálódott. S most előlép a homályból a nő, hogy a hirhedt egyenlőségi harcban saját karakterét is egyenlősítse; hiszen világos, hogy aki törvényt szolgál, azt a jog is megilleti!

Nem egészen új ez a mi asszonyforradalmunk. Önállóságra törekedett már évszázadok előtt, az a szép rabszolgánő is, amikor szépségével hatalmába akarta keríteni a törökbirodalom mindenható urát, a szultánt. Önállóvá lenni, felszabadulni az erősebb-

Különfélék.

— **Városi közgyűlés.** A képviselőtestület f. hó 11-én rendkívüli közgyűlést tartott Dr. Moczy Ábá h. polgármester elnöklése alatt. A közgyűlés a polgármesteri jelentés után Bódog Lajos polgármesternek 35 napi, Bellán Sándor, fogalmazónak 21 napi s Fábián Zoltán jegyző 28 napi, szabadság engedélyezése iránti kérelmét teljesítette. A választáson létesítendő korcsmáépületet felépítésére Belcsák Andor, Szauer Izidor és Mör, s Berger Lipót által beadott ajánlatok közül a legolcsóbb egységárák alapján álló Szauer-féle ajánlatot fogadta el a közgyűlés a városi tanács javaslatára. Végül a szabad közlekedés biztosításáról s továbbá a borbély-és fodrásziparról szóló szabályrendeleteket elfogadta.

— **A nőegyletek jún. 21-iki hangversenye** iránt minden oldalról a legelőkelőbb érdeklődés tapasztalható, mely az anyagi sikernek már is biztosítéka, az erkölcsi sikert pedig biztosítani fogja a műsor, mely városunk zenei életében kimagasló eseményt képez. Hiszünk, hogy intelligens közönségünk örömmel foja megragadni a ritka alkalmat, hogy valóban nemes, magasrendű zenét élvezhessen. — A műsor után értesüléseink szerint tánc is lesz.

— **A barsi ref. egyházmegyei lelkeszei,** tanítói és tanácsbírái június hó 4-én Léván tartották szokásos évi értekezletüket, melyen a tagok nagyszámmal jelentek meg. A közgyűlést Patay Károly esperes emelkedett szellemű imával és beszéddel nyitotta meg, amely után Juhász József garamvizekenyői lelkész és Soós Géza baracskai tanító a belmieszióról olvasták fel tanulmányait hangsúlyozván a vallásos élet szűszességét és az egyház javára való közönség hatását. Azután Szabó S. Zsigmond bajkai lelkész arról a kérdéssel értekezett, hogy ki tanítsa az elemi iskolában a vallást. Végül Végh István vámosladányi tanító a tanítók fizetésének rendezéséről értekezett. Dében társaságát volt, mely után külön tartották a lelkeszei értekezletét és a tanítói gyűlést. A lelkeszei gyűlést Birtha József elnök nyitotta meg, mely után Patay Károly esperes ismertette a templomi liturgiára vonatkozó új konvenciós tervezetet. Majd letárgyalták a lelkesgyármoldali ügyeket s megejtették a tisztújítást. Elnökké Varrany Lajos újbari, alelnökké Birtha József lévai, jegyzővé Molnár Gyula garamszentgyörgyi lelkész választották meg. — A tanítói gyűlésen Soós Géza elnököt s a tárgysorozat letárgyalása után a tisztis-

kart választották meg. Elnök lett Tóth István lévai, alelnök Székely Béla leőrszecsői, főjegyző Rácz Lajos alsóváradai, aljegyzők: ifj. Tóth István tergenyei és Dóka Sándor honfegyverneki, pénztáros Salga Endre nagypeszteki tanító lettek. A választmány tagjai Végh István vámosladányi, Huszár Károly kissárai, Kiss Imre zselizi és Várady Gyula nagykálmai tanítók. — Ezzel egyidejűleg az egyházmegye tanácsbírái tartották értekezletet Patay Károly esperes elnöklése alatt, melyen az egyházi törvény módosítására célzó javaslatokat adták elő Bihari Kálmán főjegyző, Akucs Lajos aljegyző, Moczy Lajos és dr. Kersék János tanácsbírák és Végh István a tanítószék képviselője. Az értekezlet sok körületekintéssel vizsgálta meg a javaslatokat, melyeket a kerülethez feg felterjeszteni.

— **A közegészségügyi bizottság gyűlése.** A város képviselőtestülete legközelebb összeállítván a közegészségügyi bizottságot, ennek tagjai a városbába kis teremben, folyó hó 11-én, délután 1/6 órakor jöttek egybe az első gyűlésre, amelyen egyhangulag dr. Frommer Ignác, vármegyei tb. főorvosat választották meg elnöké. A bizottság megalakulása után tárgyalás alá vette a város képviselőtestületének azon átiratát, amely szerint a képviselőtestület a Libamalom tájékán kijelölt helyet nem találja alkalmasnak a közfürdőre s azért arra kéri a bizottságot, hogy ezen célra a Percnek más pontján, a város fölött, keressen megfelelő területet. A bizottság hosszabb eszmecsere után abban állapodott meg, hogy a közfürdőnek létesítésére a Perc azon részét ajánlja a képviselőtestületnek, amely a közönség által Korító-nak nevezett hely közelében van és egyuttal arra kéri a képviselőtestületet, hogy ott az illetékes parttulajdonosoktól haladéktalanul egy nagyobb területet béreljen ki, melyen az öitöközödéshez szükséges helyiség felállításáról is gondoskodjék. Ezen intézkedéssel az ingyenes közfürdő kérdése egyelőre s ideiglenesen meg lenne oldva. A bizottság a legnagyobb örömmel vette tudomásul dr. Moczy Ábá helyettes polgármesternek azon jelentését, hogy az uradalom igazgatója, Schoeller Gusztáv lovag az uradalom fürdőjét és uszodáját — a már elkészített terv és költségvetés szerint — legkésőbb július hónap végéig teljes jó karba hozatja, használható állapotba helyeztetni és a város közönségének rendelkezésére bocsátja. Az uradalom igazgatójának ezen nemes és jószívű elhatározása öszinte hálaára kötelezi iránta a város

Lesbosi Sapho, Helena festő-asszony, II. Katalin cárnő, Curriené stb.

Az emberiség hajnalán már ott állt az asszony. Erkölcös, bűn, bukás és diadal az ő eszménye mind. Ádám sorsát Éva tüzte ki. Veturia egy Rómát mentett meg. Kleopátrára, a nyugat milliói ragadtak fegyvert, — a messiási tragédia asszonyi mű, — a napkirály szava nő visszhangja volt, — Marat vészszellemét, egy Corday Sarolta ölte meg, — Lengyelhont női láb tiporta szét.

Értékéből veszítene talán? Lepattan a nőiesség zománca? Nem tisztelik? Mi tehát tulajdonképpen az a nőiesség, ha a tudás rozsdát marhat rá? Solon, Pythagoras, Homeros, Voltaire . . . és megannyi nagyok, piruljatok akkor, mert hiszen ti voltatok a mi mestereink!

„Boldogok a lelki szegények“, — mondá egykor a Szeretet prófétája; hiszem, hogy boldogok, ha a huszadik században is vagyunk!

Bűnül róják fel a képzettséget. Minek a sok tudomány, diploma. Tudjon sütni, főzni. Varrja meg az elszakadt ruhát. Igyekezzék ápolni s éleszteni a családi tüzet. Tartsa otthon a férjét.

Istenem! Annyiszor hallottam már ezen igéket: alkalmaskodjunk a férfihez;

nek brutalizmusa alól, — ez volt a csira, — csakhogy akkor még a cél nem volt öntudatos.

A nemzetközi feminista-kongresszus Budapesten jön össze. Lehet, hogy a sok asszonyakarat kívül valamit; — lehet, hogy csak újabb remény rakódik a régiék mellé. Talán, ha másutt gyűléseznék, nagyobb lenne a kongresszus eredménye. De a mi országunk még nagyon el van maradva e tekintetben, — még megérik rajtunk az ázsiai szag. A lég tele van ugyan hangos szóval, de ha tette kerül a sor: méia csend lesz, mint a barbár földön, a Kaukázuson túl.

Anglia, a németföld, már régen ki is pihenik e téren a feredalmakat, amikor mi álmos szemekkel ébredezni kezdünk. Hogyan is léphetnénk mi egy útra, amely még nem lett kitaposva a hétköznappokkal? Hozzá vagyunk szokva a morzsákhoz, — elsatnyult gyomrunkat csak megfektüdné a hűsfalat. Pedig milyen babért gyűjthetnénk, ha a nagy szótömeg helyett félannyi erővel küzdenénk meg a merész harcot.

Nem Főnikaz-madár a nagyszerű cél, hanem az élet!

És miért ne nyerne sikert a harcoló tömeg? Talán nem képes a munkára? Erre erősen rácafolnak a történelmi tradíciók.

intelligens közönységét, amelynek nyáron át az uradalmi uszoda volt a megszokott és kényelmes fürdője.

— **Jubileum.** Barsvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 19-én tartja rendes ülésgyűlést, melyen Dr. Bánkó Lajos a vármegye főorvosát 50 éves közszolgálatáért alkalmából üdvözölni fogja. — A megyei tisztikar remekbe készült bronzplakettel fejezi ki őszinte tiszteletét irántában. — A közgyűlés után bankett lesz, — melyre már eddig is sokan jelentkeztek. — A plakett a szandriki ezüstgyárban készül és kicsinyített érme körülbe ül 5 kor. árban kapható lesz.

— **Hivatalos eskü letétele.** A m. kir. igazságügyminiszter által a lévai kir. járásbírósg területére a fiatalok büntetőközpontjai felügyelő bizottságába az 1915. évi december hó 31-ig terjedő időtartamra kinevezett tagok a hivatalos esküt folyó hó 9-én délelőtt a lévai kir. járásbírósnál Pogány Virgil járásbíró előtt tették le.

— **Ezer koronás alapítvány.** *Dodék* Endre, barsnémeti plebános, városunk születőtte, 25 éves papi jubileuma emlékére — mint a lévai kegyesrendi főgimnázium egykori növendéke — halálából ezen intézet iránt ezer koronás alapítványt tett róm. kath., jó magaviseletű, szegénysorsú tanuló jutalmazására. — Adjon a Mindenható hazánkban sok ilyen nemesszívű, ideálisan gondolkozó papot!

— **Füldbízatosok Vihnyén.** Verme gyének alispánja a vármegye közgyűlésének meghatalmazása alapján folyó évi május hó 15.-től június hó 30.-ig *Finka* Sándor garamszentkereszti főszolgabíró, a június hó 1. től július hó 31.-ig terjedő időre pedig *Krafft* Dezso dr. arvaszéki jegyzőt küldötte ki Vihnyére füldbízatosnak.

— **Halálozás.** Részevvel közöljük a szomorú hírt, hogy pereszlényi *Fekets* János, nagyszári körjegyző, rövid szenvedés után, életének 46-ik, boldog házasságának 21-ik évében Budapesten meghalt.

— **Felér kabaré.** *Szabó* Ferenc színtársulatának nyári szabadságon levő tagjai közül ötven Lévára érkeznek és kedden a városi szálloda kávéházában fehér cabaré rendeznek. A szereplők: Fűtődy Vilma, Sebestyén Rozsi, Lugosi Jenő, Ságár Gyula és Heltai Árpád, akiket a lefolyt színi szezonból mint kiváló erőket ismerünk.

— **Uj teleknyűvezető.** Az igazságügyi miniszter *Czentner* Sándor kiskunhalasi kir. járásbírósi iradatsínt az aranyosmaróti kir. törvényszékhez teleknyűvezetővé nevezte ki.

elgyünk így . . . úgy . . . Mi, mindig csak mi . . . Hát a férfit miért nem tanítják, hogy milyen legyen? Hogy otthon tartsa az asszonyt stb. Csak nekünk kell aklimatizálódni folytonosan?!

Ósanyánk, bezzog, hírét sem hallotta Aristotelesnek a mégis megvolt, — jól élt, sőt jobban, mint mi. Ehiszem! Jól éltek, az igaz! Anyyira jól, — hogy reánk csupán a munka maradt örökségek!

Küzdés az élet. Garasonkint kell napról-napra megvásárolni az életet! A pályák tulzsfoltak. Állást csak a kiválasztottaknak adnak. Sok az ember, — mondja Madách — és kevés a foka.

De hát ki ennek az oka?

Talán az asszony?

A protekció és a pénzvág. Korlátozni kellene az egyes pályákra a felvételeket. Nem kellene megengedni, hogy boldog boldogtalan diplomához jusson. A szegény diplomás ember ne várjon évekig állásra, hanem lehetőleg a hely várja őt. Fejleszteni kell az iparososztályt, iskoláztatni a munkásosztályt, hogy ezek is értelmes rétegekké fejlődjenek, — akkor haladhatnánk mi is.

Ma azonban az ipari pályára legtöbb esetben csak az megy, aki nem képes ta-

— **Eljegyzés.** *Chmelo* János garamszentkereszti körjegyző eljegyezte *Zipszer* Jolánt, *Zipszer* Lajosnak és Aranyosmaróti Takarékpénztár garamszentkereszti fióktelpe ügyvezetőjének kedves leányát.

— **Behívás tanfolyamra.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter *Svarba* Endrét, a lévai róm. kath. elemi fiu- és iparostanonciskola tanítóját a július hónap folyamán Pozsonyban az iparostanonciskolai tanítók részére közismereti tárgyakból tartandó négy heti tanfolyamra — *Csorba* Győző nagykozsmáyi tanítót pedig a Győrben tartandó hét heti általános rajztanfolyamra hívta be.

— **Gyászhir.** Városunknak egy általános ismert és tisztelt öreg asszonya, özvegy *Skadra* Jánosné, szül. *Király* Karolina folyó hó 12.-én, életének 88-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. A boldogultnak férje szürszabó és a hajdan mesze vidéken híres lévai szürszabóknak céhmestere volt, akinek halála után özvegye kis vagyonkaja mellett abból éldegélt, hogy házában szobákat adott ki külön-külön bérletbe. Ha színészek jöttek Lávára, azok is szívesen mentek Skadránéhoz szállásra. A hetvenes években *Tóth* Ede is nála lakott. A szép kort élt asszonynak hűlt tetemeit tegnap délután 3 órakor nagy részvét mellett a róm. kath. temetőben helyezték örök nyugalomra. — Nyugodjék békében!

— **Vizsgák a lévai kereskedő-és iparostanonciskolákban.** Junius 15-én d. e. 10 órakor a kereskedők I. III. oszt. Junius 15-én d. u. 4 órakor a kereskedők II. oszt. Junius 16-án d. u. 5 órakor az iparosok I- és II. oszt. Junius 17-én d. u. 5 órakor az iparosok elők. és III. oszt. Junius 22-én d. e. 11 órakor záróünnepély és a jutalmak kiosztása.

— **Talált zsebéra.** A róm. kath. temetőben egy tanítövendék — mint értesülünk — egy zsebért talált, amelyet kellő igazolás mellett tulajdonosa *Baker* Béla tanítóképző-intézeti nevelőtől vehet át.

— **Összeeggett cseléd.** *Feruz* Mária, *Gyapay* Ede dr. ügyvédnek cseléde, e hó 13-án terpentint melegített a tűzhelyen. A terpentint lángot vetvén, ettől a leány ruhája meggyült és a teste összeeggett. Ezzemielten állapotban vitték fel a kórházba. Sebei súlyosok, de nem veszélyesek.

— **A kolerabiztos látogatása.** Ugy látszik, az országnak erősen kell készünie a délvidekről fenyegető kolerajárvány beburkolása ellen. A belügyminisztérium egy

uj rendeletben tígymezteteti a vármegyákat hogy komolyan készüljenek, hozzák rendbe a köztisztasági viszonyokat, mert néhány héten belül megkezdti útját a miniszteri kolerabiztos, aki megvizsgálja, megtették-e a törvényhatóságok az utasításokat, mert esetleges nagy veszedelem előtt áll az ország.

— **Fej vagy irás?** Egy alföldi községben, *Pacsén*, nemcsak a gyerekek, hanem a felnőttek között is annyira eltsült a fej vagy irás pénzfeldobási játék, hogy a hatóságoknak kellett közbelépnie. Szigorú rendeletet adtak ki, hogy ez a játék súlyos büntetés terhe alatt tilos. — Léván a fej vagy irás játékot „Kopf-minc“ néven még eddig csak a kimaszkorban lévő fiúk gyakorolják, kivált vasár- és ünneppapokon, amikor egyes utcákban csoportba gyűlve és a pénzt a falhoz verve úzik ezt a csunya mulatságot, amelyben nemcsak pénzüktől koppaszítják meg egymást, de durva és piszkos kiszólásaikkal sokszor kergetik a vért a járókelők arcába. — Nálunk is időszerű ez üdvös dolgot cselekednek a rendőrség, ha szigorú rendeletben büntetés terhe alatt megtiltáná az utcán a pénzzel való erőköstelen játékot.

— **Elsodorta a víz.** *Fazekas* Sándor 16 éves bádogostononc f. hó 7-én Zselizen fürdőni ment a Garamba, fürdés közben mély vízbe került és minthogy úszni nem tudott, az ár tovaragadta és tanúk szeme láttára a Garamba fut. Hullóját 12-én fogták hi Oroszkánál.

— **A lévai mozi mai műsorát** *Fertő* csupa nagyhatású újdonságokkal válogatta össze. A humoros jelenetek váltakoznak a komoly tárgy felvételekkel. Kiemelkedő pontját képezik a műsornak *Nick* Winter, továbbá a grófnő és a kocsis című drámajelenetek, melyek a kinematografok egyik legszebb alkotásai. Ezenkívül érdekesek az ellenállhatatlan borbély és a házasságszerző ruhaszékény komikus felvételei. A közönségnek kedvenc szórakozásai helye lett a mozi, amely meg is érdemli a pártolást.

— **Vizbefutl iparostanonc.** *Verebély*en, e hó 1-én délután sz a hír terjedt el, hogy a malomnál egy fiu hulláját fogták ki a Zsitvából. A hírre igen sokan siettek a helyszínére, ahol megállapították, hogy a vizbefutl fiu *Glócz* István 16 éves iparostanonc, aki *Paulik* Rudolf verebélyi cipésznel volt alkamazásba. Valószínűleg, hogy fürdés közben fult be a Zsitvába.

— **Kevés a cseresnye.** A gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt szomorúság, hogy az idén alig lehet látni cseresnyét a piacon. Korán jöggel még csak mosolyognak a piros cseresnyék néhány kosárban, de rövid idő alatt úgy eltűnnek, mintha jégverés érte volna. Pedig bővebb terméskor a tavasz végén és nyár elején urnak, szegény embernek csemegéje volt: ez az egészséges gyümölcs, melynek literje még e napokban is 32—48 fillérbe került, holott más években 8—12 fillérért is mérték literjét.

— **Fognak a nagy idők tanul.** Egy kimutatás szerint az országos 1848/49.-os honvédek egyesületének 215 honvédtiszt, 2665 altsz és köztiszt tagja van. Özvegyi nyugdíjat 536 tiszt, özvegy, 1277 altsz és köztiszt özvegye élvez.

— **Törvény az üzleti záróról.** A képviselőház egyik ülésén *Beöthy* László kereskedelemügyi miniszter bejelentette az üzleti záróról szóló törvényjavaslatot. A 12 paragrafusból álló törvényjavaslat nagyjában a következőket tartalmazza. Minden Budapest és környékén levő üzlet, az élelmiszereket árusító üzlet kivételével, este 8 órakor zárandó. Az élelmiszertületek zárójára fél 9 óra. Szombat az üzletek 10 óráig lehetnek nyitva, de ilyen esetben ugyanazon a napon ugyanannyi idővel később nyitandók, mint amennyivel tovább táják ki a megengedett időnél a zárórát. Jogot ad a törvény a kereskedelmi miniszternek a záróra korábbi elrendelésére is, továbbá szabályozza azt a koncessziót, hogy mikor hosszabbítható a záróra és végül a büntetési rendszabályozást és összeget állapítja meg. A törvény a javaslat szerint június 1-én lépett volna életbe.

nálni, a többi bukdácsolva tanár, orvos, mérnök stb. lesz s azért nagy nálunk a proletárság! Nagyzási vágyból urrá akar lenni mindenki s a vége az, hogy kiűt a szegénység, a nyomor.

Nem az asszony az oka a mai ferde helyzetünknek. Mi dolgozni, tisztességesen akarunk megélni. Nagyon jellemző, hogy aki talán legnagyobb ellensége a nőmunkásnak, az egy könnyelmű utcai diva felett erkölcsét mentgetni kész.

Annak a rettentő evadult ledérségnek sem az asszony az oka. Kutassunk csak kissé az örömvilágban? Találunk-e ott nőtanárt, orvost, ügyvédet?

A bűn, a másik parton áll és nem nálunk! Azt hiszem, ezen a ponton senki sem támadhat. S vajjon, van-e magasabb valami, mint ha a férfi a nővel, akit egykor ifju üdéségeért szeretett, évek múltán mint segítő munkatársával szoríthat kezét.

Fel hát a munkára! Ne csak vacsorázzunk, de komolyan dolgozzunk is. Turul a szimbolumunk és mi mégis rút féregként a göröngyön csúszunk. Ha látni tanulunk, — gondolkodni is tudunk, — és győzünk kell, mert örök törvény, hogy:

„Omnes homines natura aequalesunt“

Közönség köréből.

Az 1913-ik évre kivetett róm. kath. hitközségi pótadók lajstroma, esetleges betekintés és felszámolás céljából f. évi június hó 15-től kezdve 15 napon át a plebánia-hivatalban közszemlére kitétetik.

Léva, 1913. június 14.

Az iskolaszék elnöksége.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése
1913. évi jun. hó 8-tól 1913. évi jun. hó 15-ig
Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Szabó János Gergely J. Juhász Miklós Meszáros Á. Budinszky Józsa Duschek Ernő Winkler I.	leány fiú fiú	Juliana halva szül. Mihály József Miklós Zoltán

Halalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Spisák Józsefné	68 éves	Guta ütés
Bali Jánosné Bera E.	51 éves	Vasuti elgázolás
özv. Szalay Zsigmondné	83 éves	Agg. kimerülés
Kreskó Ferenczné	75 éves	B.-el elzáródás
özv. Skadra Janosné	88 éves	Tüdőgyulladás

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula cendőrkapitány.
Buza m. mássánsként 20 kor, 40 fillértől
20 kor, 60 fill. Kétszerez 17 kor. — fill. 18
kor, 40 fill. Rossz 17 kor, 40 fill. 17 kor.
80 fill. Arpa 15 kor, 60 fill, 16 kor, 40 fill.
Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica
15 kor. — fill. 17 kor. — fill. —
Lencse 60 kor. — fill. 62 kor. — fill. —
Bab 23 kor. — fill. 24 kor. — fill. —
Köles 12 kor 80 fill, 13 kor. 40 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere
természtől arankamentes 175—180
Vörös lóhere, kir aránkás 165—175 Vörös
lóhere, nagy aránkás 150—160 Lucerna
természtől arankamentes 130—138 Lu-
cerna, világos szemű aránkás 115—102.

Nyilttér.

Üzlethelyiség

Egy tágas üzlethelyiség Petőfi
utca 2. sz. alatt lakással, pince
és mellékhelyiségekkel együtt
augusztus 1-től kiadó. Bővebbet
FROMMER IGNÁCZ, kereskedőnél.

Magyar Állam és Hoffer 8-as újabb
oséplőgépek rendszeresen kijavítva el-
adó vagy társ kerestetik. Porubszky
Győző géplakatos Nagysalló Bars megye.

Eladó motorkerékpár.

3/4 lóerős oldal kocsival „Dión Bou-
ton“-féle üzembépes állapotban Majer
Mihály gépész, **Peszér**, u. p. Garam-
Kovácsi, Bars megye.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes
és modern uri lakás — szabadkézből
eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a
Kereskedelmi bank Léva.

Kiadó lakás.

Léván, Kálnai u. 2. számú házban
3—4 szobás urilakás, kerttel és mel-
lékhelyiségekkel f. évi május 1-től
kiadó. Bővebbet **Szauer Izidor és**
Mór cégnél Léván.

Eladó ingatlanok.

Néh. NYITRAY FERENC
örökösei tulajdonát képező
összes ingatlanok egyen-
kint és részletekben is
eladók. Bővebb felvilágo-
sítást ad Dr. KMOSKÓ
BÉLA ügyvéd, LÉVÁN.

Eladó ház.

Léván Galamb utca 2. számú
ház eladó. Ugyanott egy
elegánsan butorozott szoba is
azonnal kiadó.

Tanonc felvétetik

Zubek Vilmos

órás- és ékszerész, Aranyosmarót.

87. szám 1913. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c.
102 §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az új-
bányai kir. járásbírósaok 1912. évi Sp. I. 86. számú
végzése következtében Dr. Biedermann Henrik ügyvéd
által képviselt Thoma Márton javára 139 K. f. s. jár.
erejű 1913. évi május hó 7-én foganatosított kielé-
gítés végrehajtás útján le- és felülfoglatl és 700 kor.
fillér rebesztült köv. tkező ingóságok, u. m. tehén, ló, kocsi;
nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az újbányai kir. járásbírósig
1913-ik év V. Sp. I. 86. számú végzése eddig összesen 139
kor. fill. tökéletes és eddig összesen 145 kor. fillér-
ben bíróság már megállapított költségek erejéig,
Zsarnóczakohón alperes lakásán leendő megtartására
1913. évi június hó 27-ik napjának délutáni 1/2 4 órája
határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-
nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett
ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai érte-
lmeben készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek,
szükség esetén becseron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások
is le- és felülfoglatlák és azokra kielégítési jogot nyer-
tek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §.
értelmeben ezek javára is elrendeltet k.

Kelt Újbánya, 1913. évi június hó 7. napján.

Tóth Arthur
kir. bír. végrehajtó

Besztercebányai Fiúinternátus.

Nevelő intézet, bentlakó és bejáró felső
kereskedelmi, polgári, gimnázumi és
fémipar iskolai tanulók számára.

Allandó tanári valamint orvosi felügyelet.
Gondos nevelés. — Kitünő ellátás.

Prospektust kívánatra az intermátus
igazgatósága Besztercebányán, vagy
LÁZÁR EMIL Léván ingyen és bér-
mentve küld.

Ujonnan berendezett

RUHATELEP.

Nagy választék férfi, fiu, gyermek
öltönyök, és férfi felöltőkben, ugy-
szintén női felöltők, leány és fiu
kabátokban

FISCHER NATÁL LÉVA.

Kazinczy-utca 3. szám.

Pigler

Ruhákat fest és tisztít
Gallérokat vasal

Léva
Klapka-utca 22.

Táncitanítási értesítés.

Léva város és vidéke nagyra-
becsült közönségének szíves tudó-
mására adom, hogy **1913. június hó**
30-án, a Városi szálló színháztermében

Tánckurzust
nyitok.

Beiratkozásokat, előjegyzéseket szíveségből
Schu'ca papírkereskedése fogad el. Június
23-tól személyesen a terem melletti irodában

Diákcsoport tanítása d. u. 5—7-ig.
Felnőtteké este 8—10 ig. Minden
csoportban az One stez és Tivo
stesz lesz tanítva és a Boston is.

Látványos (vizsga táncok) tanítása!
Különlegességek! Különorak!
Családok által összeállított külön
csoportok tanítását elfogadom!

Kérném a n. é. közönséget, hogy a
beiratkozást lehetőleg a megkezdés
előtt eszközölni szíveskedjék.

Szíves pártfogást kér

KREUTZ GYULA

Ő os. és k. Fensége Erzsébet főhercegnő volt tánc-
tanítója, több fővárosi leányiskola és a Bencés gimn.
állandó tánctanára.

MEGHÍVÓ

a Lévai Kerületi Munkásbiztosító Pénztár
1913. évi június hó 29-én d. u. 3 órakor
a városi székházközgyűlési nagytermében megtartandó
VI. évi rendes közgyűlésére.

Megjegyezni kívánjuk, hogy amennyiben a közgyűlési kiküldöt-
tek a kitűzött napon határozatképes számban meg nem jelennek, a köz-
gyűlés **f. évi július hó 6-án** ugyanazon órában és helyen a megjelentek
számára való tekintet nélkül megtartatni fog.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlés megnyitása, szabályszerű egybehívásának igazolása, határozatképes-
ségének megállapítása, a jegyzőkönyv vezetése és hitelesítése iránti intézkedés.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1912. évi zárszámadás és mér-
leg előterjesztése és a felmentvény megadása iránti határozat
3. a) az igazgatóság rendes és póttagjainak;
b) a felügyelő-bizottság rendes és póttagjainak;
c) a választott bíróság rendes és helyettes ülnököknek;
d) az Országos pénztár közgyűlési kiküldötteinek, továbbá póttagjainak választása.
4. Az alapszabályok 22. §-a értelmében beérkezett indítványok tárgyalása.

Léva, 1913. június hó 9-én.

Kreskó Nándor,
alelnök.

Peia Miklós,
h. igazgató.

1408.—1913. kig. szám.

Földi eper szedési jog bérbeadása.

Ujbánya szab. kir. r. t. város az **1913 évi június**
hó 13-án d. e. 10 órakor a városház tanácstermében
tartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyil-
vános árverésen bérbeadja a város tulajdonát képező erd-
dőterületen gyskorolható eperszedési jogot 1913. évi
június hó 15-től 1913 évi október hó 15-ig terjedő 4 havi
időtartamra.

Kikiáltási ár: Egy száz (100) korona.

Bánatpénz: Tíz (10) korona.

Utóajánlatok el nem fogadhatók.

Az árverési és szerződési feltételek az ujbányai m.
kir. járási erdőgondnokságánál és alulirotnál megtekin-
thetők.

Ujbánya, 1813. évi június hó 6-án.

Kotiers Emil
polgármester.

Málna, fekete szeder és nadragulya
szedési jog bérbeadása.

Ujbánya szab. kir. r. t. város az **1913 június**
hó 20-án d. e. 10 órakor a városház tanácstermében tar-
tandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyil-
vános árverésen bérbeadja a város tulajdonát képező erd-
dőterületen gyakorolható málna, fekete szeder és nadra-
gulya szedési jogot 1913 július hó 1-től 1913 évi október hó
15-ig terjedő 3 és fél havi időtartamra.

Kikiáltási ár: Kilencszázötven (950) korona.

Bánatpénz: Kilencvenöt (95) korona.

Utóajánlatok el nem fogadhatók.

Az árverési és szerződési feltételek az ujbányai m.
kir. járási erdőgondnokságánál és alulirotnál megte-
kinthetők.

Ujbánya, 1913. évi június hó 6-án.

Kotiers Emil
polgármester.

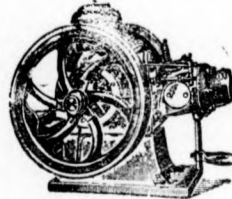

SZÁMITSA KI
AZ UJJAIN

hogy milyen előnnyel jár Önre, ha
KERN TESTVÉREK
fűszer-, gyarmatáru és
vasnagykereskedésében
vásárol be.

A világhírt
és legújabb rendszert

BOLINDER

NYERSOLAJ--MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

Anyos Imre cégnél kaphatók
Budapest VI., Podmaniczky-utca 17.

Legkiesbb nyersolajszükséglet! Feltétlen jót-
állás! Jutányos árak! Kezvező fizetési fel-
tételek! Felvilágosítás és ingyen árjegyzék!

TELEFON 12-76.

MA moziba
megyünk!

Az Apolló mozgószínház

műsora érdekes.

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM

Minősége kitűnő
puhit, tisztít,
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Valóban

"Zircfű" segit a nagyszerű és utólérhetetlen Rovar ölő

„Vásárolják csak üvegekben“.

K a p h a t ó

Léván:
Engel József és fia
Kern testvérek
Knapp Ignác
Pollák Kálmán
Hoksch Illés
Kertész Lajos

Ipolyzágon:
Dombo K. u. Brack I.
Berczeller M.
Ivots Andor
Csóka József
Weinberger Mór

Ujbányán:
Czervinka M.
Heinrich Ede
Verebélyen:
Czirok István
Erdei József

Pollák Zeigmond
Rosenzweig Bertalan

Zsarnócsán:
Füszek Győző
Veichher Izidor

Az új

Berson

gummisarok

tartóssága, rugékonysága,
s eleganciája utólérhetetlen!

Szíves tudomására adom a t. közön-
ségnek, hogy szövetraktáram ké-
pesít azon kellemes helyzetbe, hogy

egy férfiöltönyt

a legfinomabb angol vagy hazai
kelméből ami ezelőtt 80 kor. most
50—55 koronáért állíthatom elő, kész-
pénzfizetés mellett. Kérem tehát a
kedvező alkalmat felhasználni és ruha
szükségletét míg a készlet tart, ilyen
— előnyösen nálam beszerezni. —

Kiváló tisztelettel

BORCSÁNYI GYULA

férfiszabó.

Eladó ház.

Léván Teleky-utca 10. számú
ház szabadkézből eladó.
Bővebb értesítést ad a tu-
lajdonos vagy megbízottja
Dr. Kersék János ügyvéd Léván.

MIELŐTT
KÉVEKÖTELEKBEN

beálló szükségletét fedezné, hívja fel ajánlattételre

KERN TESTVÉREK

nagykereskedését Léván

hol a legjobb és legtartósabb
minőségű kévekötelek

a legolcsóbban szerezhetők be.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33. L É V Á N. Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült
házamban nagy választéku

állandó gépkiállítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Világhírű „RAPID“ lánczos kutak. „Alfa Separator“ tej és
vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák
elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és
Sohrantz-féle gőzcséplő készletek, Ganz-féle motorok minden
nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.